

Dansk Erhvervs NøgletalsNyt

Stor renteforhøjelse herhjemme

Af: Seniorøkonom Kristian Skriver og cheføkonom Tore Stramer

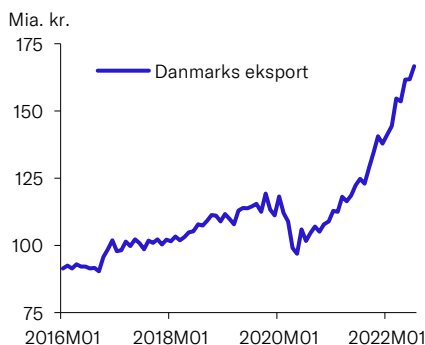
I denne uge hævdede Den Europæiske Centralbank, ECB, styringsrenten med 0,75 pct.-point til 0,75 pct. For at sikre den faste valutakurs til Euroen har Danmarks Nationalbank ligeledes hævet de ledende renter med 0,75 pct.-point. Forhåbningen er, at man med en højere rente vil kunne tøjle de galoperende prisstigninger. Den højere rente lægger en dæmper på de økonomiske aktiviteter, fordi det bliver dyrere at låne penge til forbrug, bolig og investeringer. Når økonomien kommer til at gå i et lidt lavere gear, ventes prisstigninger ikke at være lige så høje. De højere renter er dermed et nødvendigt skud medicin mod den høje inflation herhjemme.

Fra ECB's side er der tale om den største renteforhøjelse siden etableringen i 1999. Dagens historiske renteforhøjelse viser med al tydelighed, at ECB nu har erkendt at de er kommet al for sent i gang med at bekæmpe den historisk høje inflation i euroområdet. Det er dog ikke den sidste renteforhøjelse, fordi endnu flere er i vente.

I denne uge har vi fået meget flotte tal for den danske eksport, der steg med hele 3 pct. i juli. Status er dermed nu, at den samlede eksport er braget i vejret med hele 8,3% over de seneste tre måneder. Vi er simpelthen vidne til en ekstrem eksportvækst, der har bragt eksporten op i nye rekordniveauer. Fremgangen i eksporten over de seneste måneder er nærmest naturstridig i en tid, hvor udfordringerne for eksportvirksomhederne ellers hober sig op. På trods af øget usikkerhed, ekstreme stigninger i produktionsomkostningerne og lavere aktivitet på vores eksportmarkeder, så brager den danske eksport fortsat i vejret. En del af forklaringen er, at den danske eksport af landbrugsprodukter, medicin og vindmøller mv. har klaret sig fortrinligt. Dertil er søtransporten rent ud sagt i en liga for sig selv, med nærmeste astronomiske stigninger over de seneste måneder. Her har de høje fragtrater naturligvis lunet på bundlinjen.

Det spiller desuden også en rolle, at den danske kronekurs i øjeblikket handles på det svageste niveau siden 2017 i forhold til en række sammenhandelsvalutaer. Det betyder, at de danske varer nu fremstår billigere på en række af vores største eksportmarkeder, hvilket naturligvis understøtter salget.

Nøgletal	Side
Renteforhøjelse på 0,75 pct.-point hos ECB og Danmarks Nationalbank	2
Eksporten brager fortsat i vejret	3
Industriproduktionen falder for første gang i et halvt år	4
Flere konkurser i august	5

Renteforhøjelse på 0,75 pct.-point hos ECB og Danmarks Nationalbank

I denne uge har ECB meddelt, at styringsrenten forhøjes med 0,75 procentpoint til 0,75 pct. Det er en renteforhøjelse, der skriver sig direkte ind i historiebøgerne, da der er tale om den største renteforhøjelse siden etableringen af ECB i 1999. Den historisk store renteforhøjelse viser med al tydelighed, at ECB nu har erkendt at de er kommet al for sent i gang med at bekæmpe den historisk høje inflation i euroområdet. Med en tårnhøj inflation i euroområdet på hele 9,1 pct. i august, og yderligere stigninger i vente, så er det simpelthen tvingende nødvendigt at ECB nu hæver den ledende rente mærkbart. Som tingene ser ud nu, så forventer vi at ECB løbende vil hæve den ledende rente til 2,25 pct. i starten af 2023.

Nationalbanken fulgte trop

Senere samme dag fulgte den danske Nationalbank – helt som ventet – trop med en tilsvarende renteforhøjelse på 0,75 pct.-point fra -0,1 til 0,65%. Det er for, at sikre kronen holder den faste valutakurs til euroen.

Den danske renteforhøjelse er den største siden september 1998 og løfter samtidig den ledende rente tilbage i det positive territorium for første gang siden april 2014. Nationalbanken nedsatte første gang den ledende rente ned i det negative territorium tilbage i juli 2012. Dagens renteforhøjelse betyder dermed også, at vi nu kan sige farvel til en økonomisk epoke på godt 10 år med negative renter herhjemme.

Højere rente vil lægge en dæmper på inflationen

Forhåbningen er, at med en højere rente vil kunne tøjle de galoperende prisstigninger. Den højere rente lægger en dæmper på de økonomiske aktiviteter, fordi det bliver dyrere at låne penge til forbrug, bolig og investeringer. Når økonomien kommer til at gå i et lidt lavere gear, ventes prisstigninger ikke at være lige så høje. De højere renter er dermed et nødvendigt skud medicin mod den høje inflation herhjemme.

Eksporten brager fortsat i vejret

Nye tal fra Danmarks Statistik viser, at eksporten af varer og tjenester steg med 3 pct. i juli. Status er dermed nu, at den samlede eksport er braget i vejret med hele 8,3 pct. over de seneste tre måneder. Der er tilmed tale om en bred fremgang inden for både service- og vareeksporten over de seneste tre måneder. Vi er simpelthen vidne til en ekstrem eksportvækst, der har bragt eksporten op i nye rekordniveauer.

Eksporten klarer sig fremragende

Fremgangen i eksporten over de seneste måneder er nærmest naturstridig i en tid, hvor udfordringerne for eksportvirksomhederne ellers hober sig op. På trods af øget usikkerhed, ekstreme stigninger i produktionsomkostningerne og lavere aktivitet på vores eksportmarkeder, så brager den danske eksport fortsat i vejret.

En del af forklaringen er, at den danske eksport af landbrugsprodukter, medicin og vindmøller mv. har klaret sig fortrinligt. Dertil er søtransporten rent ud sagt i en liga for sig selv, med nærmeste astronomiske stigninger over de seneste måneder. Her har de høje fragtrater naturligvis lunet på bundlinjen.

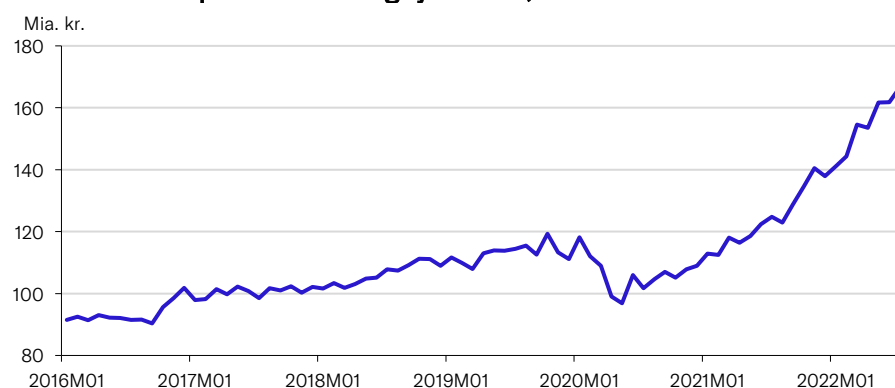
Det spiller dertil også en rolle, at den danske kronekurs i øjeblikket handles på det svageste niveau siden 2017 i forhold til en række sammenhandelsvalutaer. Det betyder, at de danske varer nu fremstår billigere på en række af vores største eksportmarkeder, hvilket naturligvis understøtter salget.

Fremgangen i eksporten vil bremse tydeligt op

Ser vi fremad, så er der ingen tvivl om, at skyerne er begyndt at samle sig over den danske eksport. Vækstudsigterne på vores største eksportmarkeder er blevet tydeligt svækket over de seneste måneder. Det gælder særligt i Tyskland, hvor recessionsrisikoen nu er overhængende. Den høje inflation og de ekstreme prisstigninger på el- og gas vil sammen med de stigende renter simpelthen hive vitaminer ud af vores eksportmarkeder frem mod årsskiftet.

Når det er sagt, så forventer vi ikke store fald i eksporten frem mod årsskiftet, men vi skal berede os på en periode med svagere vækst og moderate fald i eksporten. Den svagere udvikling vil sammen med et mere udfordret privatforbrug bidrage til at væksten i dansk økonomi vil ligge og rode omkring et rundt nul resten af året.

Danmarks eksport af varer og tjenester, mia. kr.

Kilde: Danmarks Statistik

Industriproduktionen falder for første gang i et halvt år

Nye tal fra Danmarks Statistik viser, at industriproduktionen faldt med 2,6 pct. i juli. Faldet kommer efter seks måneders uafbrudt fremgang i produktionen og er tilmed det største månedlige fald siden september 2021.

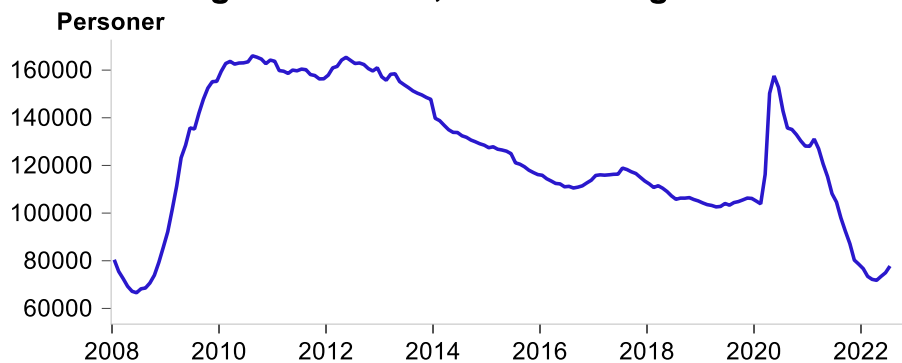
Selvom faldet i industriproduktionen ikke er alarmerende, så er det et klart tegn industrien nu går en mere udfordrende tid i møde. Fortsatte forsyningsproblemer, stigende renter, ekstremt høje energipriser og aftagende vækstudsigter er blot nogen af de udfordringer som industrivirksomhederne kæmper med i øjeblikket. Som tingene ser ud nu, så forventer vi dog ikke en skarp nedgang i produktionen resten af året. Men vi skal berede os på en periode, hvor industriproduktionen desværre kommer til at falde.

Industrien har klaret sig flot sammenlignet med vores nabolande

Dagens tal er dog ikke kun sort i sort. Ser man på udviklingen i industriproduktionen over en lidt længere periode, så står det klart at industriproduktionen er steget væsentligt mere end i vores nabolande. Det skyldes ikke mindst, at salget inden for medicin og life science har klaret sig forrygende. Men det er langt fra hele forklaringen, og der er ingen tvivl om at industrien over en bred kam har haft en høj vækst sammenlignet med vores nabolande.

Den stærke udvikling i industriproduktionen viser, at de danske industrivirksomheder står overordentligt stærkt i den globale konkurrence og har formået at håndtere forsyningsproblemerne ganske fornuftigt. Dertil er de danske industrivirksomheder generelt mere energieffektive end i de lande vi konkurrerer med på vores eksportmarkeder.

Fuldtidsledige i Danmark, sæsonkorrigeret

Kilde: Statistics Denmark, Macrobond, Dansk Erhverv

Flere konkurser i august

Nye tal fra Danmarks Statistik viser, at 230 aktive virksomheder gik konkurs i august, når der korrigeres for almindelige sæsonudsving. Det er 9,6 pct. flere end i juli. Konkurserne i august først til at 893 fuldtidsjobs gik tabt. Antallet af konkurser i aktive virksomheder i perioden juni-august var 6,2 pct. højere end i marts-maj, mens jobtabet var 7,7 pct. højere. Den seneste udvikling understøtter en stigende tendens i antallet af konkurser gennem det seneste år.

Vi ser en klar tendens til flere og flere konkurser i år. Den nye virkelighed er, at flere virksomheder går konkurs i år. Det er blandt andre virksomheder med coronalån, der ender i konkurs i år.

De flere konkurser kommer dog ovenpå meget få konkurser under coronakrisen. Der har været forholdsvis få konkurser over de seneste år, fordi virksomhederne i perioder under coronakrisen har haft mulighed for at udskyde betalingen af en række moms- og skattebetalinger. De udskudte skatter er blevet konverteret til rentefrie coronalån. Nu skal en del af coronalånene tilbagebetales. Det er der nogle virksomheder som ikke kan. Derfor ender nogle virksomheder med at dreje nøglen om.

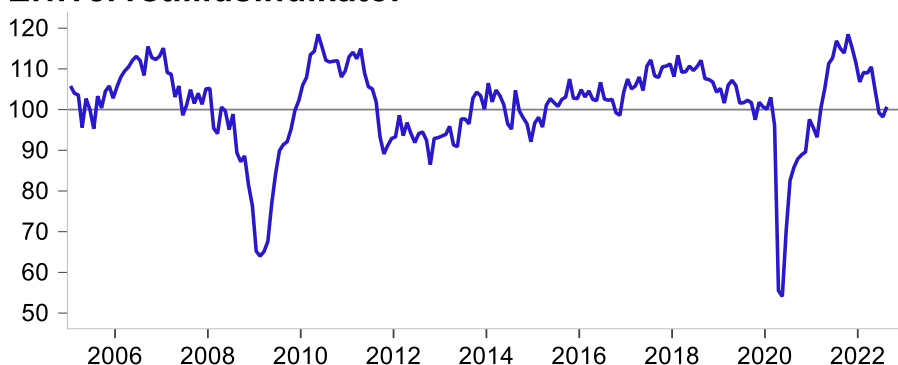
Resten af 2022 vil vi se flere konkurser

De mange konkurser kommer til at fortsætte i resten af 2022. I takt med at coronalån skal tilbagebetales kommer flere virksomheder til at dreje nøglen om. De mest nødlidende virksomheder, der har været hårdest ramt under coronakrisen, har opbygget en stor skattegæld under coronakrisen, som nu skal tilbagebetales. Det kan blive en stor udfordring for mange virksomheder at betale lånene tilbage.

Langt de fleste virksomheder har allerede tilbagebetalt deres coronalån, men der er desværre virksomheder, som ender i konkurs. Likviditeten vil hos mange virksomheder være presset i år og næste år, når de skal tilbagebetale deres coronalån.

En anden udfordring for virksomheder i år bliver den store stigning i energipriserne. Energiregningen er eksploderet for mange virksomheder, fordi energipriserne er fløjet i vejret. De galoperende energipriser bliver en stor udfordring for mange virksomheder i løbet af det næste halve år. Jeg vil ikke være overrasket, hvis der er virksomheder, som må dreje nøglen om pga. de voldsomt høje energipriser.

Erhvervstillidsindikator

Kilde: Statistics Denmark, Macrobond, Dansk Erhverv

Kontakt

Henvendelser angående Dansk Erhvervs NøgletalsNyt kan ske til seniorøkonom Kristian Skriver på kso@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6033.